

Saaend igjennem Skolekommissionerne. Den Betragtning tror jeg er fuldstændig korrekt. Saa faae vi ogsaa Præsten med, forsaavidt han vælges dertil, og ellers have vi Kommuneraadet til at tage sig af disse Sager. Naar det ærede Medlem fra Bogenfse (Kl. Bernsten) vilde insinuere, at jeg har afbrudt min ærede Kollega fra Ribe (Bustf), for at han ikke skulde komme til at tale om Friskolen, er det Fantasi. Det maa atter være en Opfattelse, som er en Følge af den fantasirige Opdragelse, som Friskolen stundom kan give, og der er Meget i det ærede Medlems Udtalelser, som minder mig om, at man skal virkelig være varsom med Egentyret og dets Indflydelse paa Fantafien. Nei, hvad jeg yttrede til det ærede Medlem fra Ribe, da han sagde „vi“ om det Indtryk, som Friskolen har gjort, og den Betydning, som den har haft, var, at han maatte vær det eneste Medlem i Thinget, der havde været paa Friskole, men det ubeluffer tilvisse ikke, at jeg er fuldstændig enig i Erkjendelsen af, hvilken Betydning Friskolen har haft paa mange unge Mennesker. Det har jeg tidt sagt. Men det var en fantasirig Omfkrivning, som det ærede Medlem er saa stærk i, og det bringer mig atter til at give det Vink til det ærede Medlem, at Fantasi er Et og Virkelighed et Andet, og jeg siger derfor: Lad os opdrage vor Ungdom saaledes, enten i Friskolen eller i Statskolen, at den ikke forvejler Fantasi med Virkelighed, men at den forstaaer, efterfom den vozer frem, at kunne skjelne derimellem og at kunne føre et virkeligt sundt Menneskeliv.

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds har begjært Ordet for 3die Gang, nemlig for en kort personlig Bemærkning. Forsaavidt Ingen gjør Indsigelse herimod (Ophold), giver jeg det ærede Medlem Ordet.

Bernsten: Jeg henstiller til ærede Medlemmer at bedømme, enten det ærede Medlem eller jeg har den mest levende Fantasi. Jeg skal ikke følge det ærede Medlem, hvormegen Anledning der end kunde være dertil, paa den Vej, han finder det passende at omtale, hvad jeg her har fremdraget. Jeg skal indskrænke mig til kun at sige, at jeg har ikke valgt det ærede Medlem for Kolbing til at være Fortolker af mine Ord, og jeg vedkjender mig ikke de Konsekventer, det ærede Medlem aldeles uberettiget har tilladt sig at drage af mine Ytringer.

N. Nielsen: Jeg skal fatte mig i Kort-hed. Det er det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), der har bewirket, at jeg

nu har taget Ordet, skjøndt jeg tidligere, da jeg havde begjært det, frasagt det. Anledningen er de Udtalelser, der salet sig, da han tillod sig at udtale, at han troede, at Friskolemændene her i Danmark stode der, hvor han betonede, at han mente, at de være. Jeg regner mig til Friskolemændene her i Danmark, og jeg kan være enig med det ærede Medlem i, at jeg staaer ogsaa der. Jeg har hørt de Forhandlinger her, som ere komne frem fra Friskolens Standpunkt; men jeg kan ikke skjønne, at Noget af det, som det ærede Medlem bragte frem og lagde Friskolemændene i Munden, har lydt her i Salen. (Berg: Udenfor). Det kan gjerne være. Jeg synes dog i ethvert Fald, at det ærede Medlems Fantasi er i temmelig stærk Bevægelse, og at hans Ytringer være mindre korrekte efter min Opfattelse. Naar han omtaler det Vidnesbyrd, som det ærede Medlem for Ribe (Bustf) har givet Friskolen, da skal jeg, siden jeg har faaet Ordet for en kort Bemærkning, tillade mig at sige, at jeg giver Friskolen samme Vidnesbyrd. Jeg har ogsaa i sin Tid været Være ved en saadan Friskole og senere haft med den at gjøre.

Stenbæk: Det er rimeligvis kun to Minuter, jeg vil tale. Her er under denne Forhandling givet det kommende Udvalg adskillige Vink, som maatte nok kunne gjøre Nytte ved Forhandlingerne i Udvalget. Jeg har dog Lyft til, inden vi slutte, at føie et Vink til. Saavidt jeg kan forstaa, ere de Fleste her i Salen stemte for to Forandringer, som de tro vilde gjøre endel Gavn. Den ene er, at Beboerne i Skolebistrikket faae Lov til at vælge Lærerne, og den anden er Løsningen af Skolepengeførgsmaalet. Det første Spørgsmaal, antager jeg, er nogenlunde let at løse, det andet kan blive noget mere vanskeligt. Det Vink, jeg vil komme med, skulde være det, at, skulde det vise sig at være endel vanskeligt, skulde Udvalgets Medlemmer mene, at vi kom til at vente lidt endnu for at faae denne Sag bedre overveiet, saa er der en Udvei, som Udvalget kunde foreslaa for Thinget, nemlig en Udvidelse eller Forandring af Loven af 8de Marts 1856. Vi fik dengang to Bestemmelser, som der blev lagt særlig Vægt paa. Den ene er de bekjendte 3 Mark for hvert Barn. Disse 3 Mark, synes jeg, kunde gjøres noget større. Denne ene Krone kunde gjøres f. Ex. til 4 à 5 Kr. De kunde saa ubetales efter Børneantallet i de offentlige Skoler, og til de Forældre, der sende deres Børn i en privat Skole, skulde der da ogsaa betales Skolepenge. Nu faae mange saadanne Forældre disse 3 Mark som en Naade, naar Sogneraad og Amtsraad kunne enes derom; men det skulde være en Ret. Bestemmelsen om de 3 Mark skulde altsaa udvides, som